

Brandförsvaret
Tjänsteskrivelse till Räddningsnämnden

Datum:
2025-06-27

Diarienummer:
RÄN-2024-00160

Handläggare:
Elin Öberg

Rapportering av internkontrollmoment 2025, kontroll av arbetssätt och rutiner för analog hantering vid störningar och avbrott

Förslag till beslut

Räddningsnämnden beslutar

1. **att** godkänna bifogat internkontrollmoment gällande kontroll av arbetssätt och rutiner för analog hantering vid störningar och avbrott.

Ärendet

Rapportering av internkontrollmoment 2025, kontroll av arbetssätt och rutiner för analog hantering vid störningar och avbrott.

God analog beredskap för en verksamhet är viktigt då avsaknad av nödvändiga rutiner och planer för hantering av avbrott och störningar, eller om dessa är okända eller oprövade, kan leda till produktionsstörningar och svårigheter vid återgång till normal verksamhet efter informationsavbrott.

Beredning

Ärendet är berett av tjänsteperson vid Uppsala brandförsvaret.

Föredragning

Kontrollen genomfördes genom en granskning av brandförsvarets arbete avseende informationssäkerhet. Inom ramen för kontrollen genomfördes även kompletterande intervjuer med chefer och verksamhetsutvecklare, tillika samordnare för brandförsvarets arbetsgrupp som utvecklar verksamhetssystemet Daedalos.

Kontrollen visar att brandförsvaret är väl förberedda att hantera avbrott och störningar. Det finns en kontinuitetsplanering som beskriver både alternativa och

analog hanteringssätt vid IT-bortfall och brandförsvaret har robusta reservsystem för kritiska system. Rutiner och planer för hantering av avbrott och störningar finns. Granskningen visar att informationsbortfall påverkar de olika avdelningarna och enheterna inom verksamheten på olika sätt, vilket medför att chefer på respektive avdelning och enhet arbetar med frågan utifrån sina specifika ansvarsområden. Arbetet och de olika lösningarna för analog hantering varierar därför inom verksamheten.

Under våren 2025 är genomfördes en analog övning och rutinen för nöddrift har prövades i skarpt läge, dessa två händelser visade att reservrutiner fungerar tillfredsställande och att påverkan på verksamheten blir minimal under en kortare period trots övergången till analog hantering. Längre avbrott kan komma att innebära större utmaningar för verksamheten.

Den sammantagna bedömningen att granskningen är genomförd utan anmärkning. Nödvändiga rutiner och planer för hantering av avbrott och störningar finns, är kända och prövade.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2025-06-27
- Bilaga 1. Kontroll av arbetssätt och rutiner för analog hantering vid störningar och avbrott.

Brandförsvaret

Johan Szymanski
Brandchef

Brandförsvaret
Rapport

Handläggare:
Elin Öberg

Datum:
2025-06-27

Diarienummer:
RÄN-2024-00160

Rapportering av internkontrollmoment 2025, kontroll av arbetssätt och rutiner för analog hantering vid avbrott och störningar

Kontrollmoment

Kontroll av att behovet av rutiner och planer för analogt arbete vid avbrott och störningar är inventerat inom verksamheten och att nödvändiga rutiner och planer är dokumenterade, kända och övade.

Metod och urval

Kontrollen genomfördes genom en granskning av brandförsvarets arbete avseende informationssäkerhet. Inom ramen för kontrollen genomfördes även kompletterande intervjuer med chefer och verksamhetsutvecklare, tillika samordnare för brandförsvarets arbetsgrupp som utvecklar verksamhetssystemet Daedalos, för att få svar på följande frågor:

- Hur chefer och medarbetare arbetar inom sina respektive enheter, avdelningar och ansvarsområden med beredskap för analogt arbete.
- Om det finns rutiner eller planer för analog hantering, och om dessa planer är kända inom deras enheter, avdelningar eller ansvarsområden.

Resultat

God analog beredskap för en verksamhet är viktigt då avsaknad av nödvändiga rutiner och planer för hantering av avbrott och störningar, eller om dessa är okända eller oprövade, kan leda till produktionsstörningar och svårigheter vid återgång till normal verksamhet efter informationsavbrott.

Brandförsvaret har därför en kontinuitetsplanering som beskriver alternativa och analoga hanteringssätt vid IT-bortfall. Förutom att ha robusta reservsystem för kritiska system, främst kopplat till den operativa verksamheten, har brandförsvaret även utarbetat planer för analog hantering av verksamhetssystemet Daedalos inklusive framtagna manuella blanketter för tillsyn. Dialog förs också med Myndigheten för

samhällsskydd och beredskap (MSB) om analoga blanketter för händelserapporter vid IT-bortfall.

Granskningen visar att brandförsvaret har en väl fungerande nödrutin för att hantera situationer när ordinarie utalarmerings- och sambandsrutiner inte fungerar. Rutinen, "Nödrutin Styrkeledare (SL)", är välkänd bland berörd personal. Den finns tillgänglig i kommunens dokumenthanteringssystem KLS och har kommunicerats ut till berörd personal. Rutinen har dessutom nyligen prövats i skarpt läge när Räddningscentral Mitt (RCM) i april 2025 stötte på problem med ordinarie utalarmering av räddningsstyrkorna i Uppsala, Attunda och Storstockholms brandförsvär. Denna incident bekräftade att brandförsvarets reservrutiner fungerar tillfredsställande.

I mars 2025 genomförde brandförsvaret en analog övning inom informationssäkerhet. All heltidspersonal i tjänst den dagen deltog i övningen, som fokuserade på analog hantering vid IT-bortfall. Scenariot i övningen var att kommunnätet var obrukbart, vilket innebar att inga system beroende av detta nät fungerade. Övningen visade sig vara framgångsrik och visade att organisationen var väl förberedd och att påverkan på verksamheten var minimal under en kortare period trots övergången till analog hantering. Efter övningen diskuterade alla deltagande medarbetare både det som fungerade väl och de utmaningar som identifierades. Resultaten från övningen har dokumenterats och analyserats av brandförsvarets ledningsgrupp och kommer att användas som underlag till nästa års handlingsplan för informationssäkerhet.

Granskningen visar vidare att informationsbortfall påverkar de olika avdelningarna och enheterna inom verksamheten på olika sätt, vilket medför att chefer på respektive avdelning och enhet arbetar med frågan utifrån sina specifika ansvarsområden. Arbetet och de olika lösningarna för analog hantering varierar även därför inom verksamheten, och omfattar bland annat nödrutiner, övervakning av kritiska system för snabb överblick av störningar samt utskrivna telefonlistor, analoga blanketter och utskrivna relevanta lagtexter. Granskningen visar också att cheferna upplever informationssäkerhet som ett komplext område och att det är svårt att förutse alla potentiella situationer och deras påverkan. Ytterligare utbildning inom området från kommunen centralt efterfrågas.

Den sammantagna bedömningen att granskningen är genomförd utan anmärkning. Nödvändiga rutiner och planer för hantering av avbrott och störningar finns, är kända och prövade.

Kommentar

Den genomförda analoga övningen och tillämpningen av nödrutinen visar att verksamhetens påverkan förväntas vara minimal under kortare avbrott. Dock kan längre avbrott innebära större utmaningar för verksamheten. Därför är det viktigt att fortsätta arbeta med kontinuitetsplanering och utveckla rutiner och planer för analog hantering vid störningar och avbrott. Det är även viktigt att regelbundet testa och öva inom verksamheten så att all personal är väl förberedd och säker på hur de ska agera vid informationsavbrott. Då kunskap är en färskvara är kontinuerlig utbildning och övning av yttersta vikt. Detta arbete bör säkerställas inom ramen för det systematiska informationssäkerhetsarbetet.